

Azərbaycan Respublikası adından
Q Ə T N A M Ə

İş № 2(103)-10433/2017

24 oktyabr 2017-ci il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki kollegiyası

Hakimlər Hüseynov Abiddin Qabil oğlunun sədrliyi və məruzəsi ilə,
Cəmilova Xəyalə Adil qızından və Xəlilov İsmayıl Kamil oğlundan ibarət tərkibdə,
Xanaliyeva Türkan Novruz qızının katibliyi ilə,
iddiaçı Q.R.in iştirakı ilə,

iddiaçı Q.R.nun cavabdeh Y.I.na qarşı əmlak bölgüsü tələbinə dair 2(004)-540/2017 sayılı işə Bakı Şəhəri Yasamal Rayon Məhkəməsinin 03 avqust 2017-ci il tarixli qətnaməsindən cavabdeh tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq

MÜƏYYƏN ETDİ:

İşin mübahisəsiz halları ondan ibarətdir ki, Q.R. (bundan sonra – iddiaçı, iddia ərizəsində, iş materiallarında və birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsində iddiaçının ata adı yanlış olaraq “Qəmbər” kimi qeyd olunmuşdur) ilə Y.I. (bundan sonra – cavabdeh) 25.09.2004-ci il tarixdə rəsmi nikaha daxil olmuşlar.

Cavabdehlə “NBC Bank” ASC arasında bağlanmış 26.11.2013-cü il tarixli, 02/2351/AFS sayılı kredit müqaviləsinə əsasən, cavabdeh “Nissan X-Trail” markalı avtomobilinin alınması üçün həmin Bankdan 19346 manat kredit götürmüş və qeyd olunan avtomobili Bank qarşısında ipoteka ilə yüklü etmişdir.

Bakı şəhəri, Xətai rayonu, Nobel prospekti, 23 ünvanında yerləşən qeyri-yaşayış binasının 1-ci mərtəbəsində sahəsi 39 kv.m olan qeyri yaşayış sahəsinin yarısı - 19,5 kv.m sahəsi paylı mülkiyyət hüququ üzrə 28.05.2007-ci il tarixdə, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, A.Mustafayev küçəsində yerləşən binanın 2-ci mərtəbəsində 16 kv.m sahədən ibarət 7 sayılı mağaza 24.12.2008-ci il tarixdə tam mülkiyyət hüququ üzrə cavabdehin adına daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində qeydiyyatına alınmışdır.

Tərəflər arasında bağlanmış nikah 01 iyun 2016-cı il tarixdə ləğv edilmişdir.

Cavabdeh “Nissan X-Trail” markalı avtomobilinin alınması üçün götürülmüş 19346 manat krediti 18.07.2016-cı il tarixində tam həcmdə bağlamış və 90-ST-658 dövlət qeydiyyat nişanlı həmin avtomobil (bundan sonra – mübahisəli avtomobil) 25.07.2016-cı il tarixdə S.F.nun adına qeydiyyatdan keçmişdir.

Baxılan iş üzrə iddiaçı cavabdehə qarşı iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək birgə nikah dövründə əldə olunmuş mübahisəli avtomobilin, Bakı şəhəri Xətai rayonu, Nobel prospekti, 23 ünvanında yerləşən 8 mərtəbəli qeyri-yaşayış binasının 1-ci mərtəbəsində sahəsi 39 kv.m olan 232 saylı mağazanın yarısının - 19,5 kv.m və Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, A.Mustafayev küçəsi, 3014-cü məhəllədə yerləşən ticarət mərkəzinin 2-ci mərtəbəsində 16 kv.m qeyri-yaşayış sahəsindən ibarət 7 saylı mağazanın aralarında bərabər paylara bölünməsi barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

Bakı Şəhəri Yasamal Rayon Məhkəməsinin 03 avqust 2017-ci il tarixli qətnaməsi ilə iddia qismən təmin edilmiş; birgə nikah dövründə əldə olunmuş mübahisəli avtomobilin kreditinin ödənilməsinə sərf olunmuş 16295,35 manat pulun yarısının, yəni 8147,60 manatın cavabdehdən alınaraq iddiaçıya verilməsi; birgə nikah dövründə əldə olunmuş Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, A.Mustafayev küçəsi, 3014-cü məhəllədə yerləşən ticarət mərkəzinin 2-ci mərtəbəsində 16 kv.m sahədən ibarət 7 saylı mağazaya iddiaçının 1/2 hissədə və cavabdehin 1/2 hissədə payları müəyyən edilməklə aralarında bərabər paylara bölünməsi qət edilmiş; iddia qalan hissədə təmin edilməmişdir.

Cavabdeh apellyasiya şikayəti verərək qətnamənin dəyişdirilməsini və mübahisəli avtomobilə aid hissədə iddianın rədd edilməsi barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, birinci instansiya məhkəməsi mübahisəli avtomobilin əldə edilməsinə sərf edilmiş məbləği xərc kimi deyil, gəlir kimi qiymətləndirmişdir ki, bu hal da həm hüquqi, həm də məntiqi cəhətdən doğru deyildir. Mübahisə predmeti olan avtomobil 14500 manata etibarnamə əsasında satılmış və həmin məbləğ də daxil olmaqla avtomobilin əldə edilməsi üçün Banka ümumilikdə 29489 manat pul ödənilmişdir. Belə olan halda, 14989 manat zərər göz qabağındadır. Qanunun tələbinə görə isə nikah müddətində ər-arvadın əldə etdikləri əmlak onların ümumi birgə mülkiyyəti sayılır. Lakin aydın olur ki, mübahisə predmeti olan avtomobilin satılmasından gəlir əldə edilməmiş, əksinə həmin avtomobilin əldə edilməsi 14989 manat zərərə başa gəlmişdir. Məhkəmə cavabdehin izahatını nəzərə almamış, avtomobilə aid hissədə yalnız qarşı tərəfin izahatını əsas götürmüşdür.

Apellyasiya baxışı zamanı iddiaçı şikayətə etiraz edərək təmin olunmamasını xahiş etdi.

Məhkəmə iclasının vaxtı və yeri barədə lazımı qaydada məlumatlandırılmasına baxmayaraq, cavabdeh iclasda iştirak etməmiş və bunun səbəblərini bildirməmişdir. Kollegiya işə cavabdehin iştirakı olmadan baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası iddiaçını dinləyib, apellyasiya şikayətlərinin dəlillərini və iş materiallarını araşdıraraq hesab edir ki, cavabdehin apellyasiya şikayəti təmin edilməlidir.

İlk növbədə nəzərə alınmalıdır ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin (bundan sonra – MPM) 372.6-cı maddəsinə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını onun düzünə və ya dolayısı ilə mübahisələndirilən hissəsində, şikayət qərarın ləğv edilməsinə yönəldikdə və ya apellyasiya şikayətində və ona etirazlarda ifadə olunmuş dəlillərə

əsasən mübahisənin predmeti bölünməz olduqda isə tam yoxlayır. Baxılan iş üzrə apellyasiya baxışının hədlərini qətnamənin mübahisəli avtomobilə dair hissəsinin qanuniliyinin və əsaslılığının yoxlanılması təşkil edir. Çünki iş üzrə çıxarılmış qətnaməni iddiaçı mübahisələndirməmiş, cavabdeh qətnamənin həmin hissədə dəyişdirilməsini (ləğv olunmasını) xahiş etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Ailə Məcəlləsinə müvafiq olaraq nikah müddətində ər-arvadın əldə etdikləri əmlak onların ümumi birgə mülkiyyəti sayılır (maddə 32.1). Nikaha girənədək ər-arvaddan hər birinə mənsub olmuş əmlak, habelə onlardan birinin nikah dövründə hədiyyə kimi və ya vərəsəlik qaydasında aldığı əmlak onun mülkiyyətidir (maddə 34.1). Oxşar məzmunlu normalar Mülki Məcəllənin 225-ci maddəsində də təsbit edilmişdir. Mülki Məcəllənin 225.4-cü maddəsinə müvafiq olaraq ər-arvaddan hər birinin əmlakı o halda onların birgə mülkiyyəti sayıla bilər ki, nikah dövründə ər-arvadın ümumi əmlakı və ya ər-in (arvadın) şəxsi əmlakı hesabına həmin əmlakın dəyərini əhəmiyyətli dərəcədə artıran vəsait qoyulduğu (əsaslı təmir, yenidənqurma, yeni avadanlıqla təchizetmə və i.a.) müəyyənləşdirilsin.

Sadalanan maddi hüquq normalarının mənasına görə ər-arvaddan birinin mülkiyyətində olan əmlakın onlar arasında birgə əmlak kimi bölünməsi üçün həmin əmlak nikah müddətində, ər-arvadın birgə vəsaiti (səyləri) hesabına əldə edilmiş olmalı, nikaha daxil olanadək tərəflərdən birinə məxsus olmamalı, həmçinin birgə nikah dövründə əvəzsiz qaydada əldə olunmamalıdır.

Birinci instansiya məhkəməsi mübahisəli avtomobilin bölünməsi tələbinə aid hissədə iddianı qismən təmin edərək, həmin avtomobilin kreditinin ödənilməsinə sərf olunmuş 16295,35 manat pulun yarısının, yəni 8147,60 manatın cavabdehdən alınaraq iddiaçıya verilməsini qət etmişdir.

Halbuki iddiaçı tələbində mübahisəli avtomobilin cavabdehlə aralarında bərabər paylara bölünməsinə xahiş etmiş, həmin avtomobilin dəyərinin bir hissəsinin cavabdehdən pul şəklində tutulmasını xahiş etməmişdir.

MPM-ə əsasən hakim işdə iştirak edən şəxslərin verdiyi tələblər üzrə qətnamə çıxarır (218.3).

Buna baxmayaraq birinci instansiya məhkəməsi iddia tələbindən kənara çıxaraq, cavabdehdən iddiaçının xeyrinə pul tutmuşdur. Eyni zamanda məhkəmə maddi hüquq normalarının tələblərini pozaraq birgə nikah dövründə əldə olunmuş əmlakı, onun dəyərini deyil, həmin əmlakın əldə olunması üçün xərclənmiş vəsaiti tərəflər arasında bölmüşdür.

Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi mübahisələndirilən hissədə maddi və prosessual hüquq normalarının pozulması ilə qəbul edildiyindən və məhkəmənin qətnamədə göstərdiyi nəticələr işin hallarına uyğun gəlmədiyindən qətnamə həmin hissədə ləğv edilməlidir.

Qeyd olunan tələbin mahiyyətinə münasibətdə nəzərə alınmalıdır ki, iş materiallarından görüldüyü kimi mübahisəli avtomobil 25.07.2016-cı il tarixdə cavabdeh tərəfindən özgəninkiləşdirilmişdir və üçüncü şəxsin mülkiyyətindədir. Belə olan halda, iş üzrə cavabdeh olmayan şəxsin mülkiyyətində olan və

özgəninkiləşdirilməsi barədə əqdin mübahisələndirilmədiyi əmlaka iddiaçının payı müəyyən edilə bilməz.

Eyni zamanda yuxarıda qeyd olunduğu kimi iddiaçı həmin əmlakın özgəninkiləşdirilməsi nəticəsində cavabdehin əldə etdiyi pul vəsaitinin bölünməsi tələbini irəli sürmədiyindən iddia həmin avtomobilin dəyərini təşkil edən pulun bölünməsi şəklində də təmin oluna bilməz.

Ona görə də mübahisəli avtomobilə tərəflərin bərabər paylarının müəyyən olunması barədə iddia təmin olunmamalıdır.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və MPM-in 382, 384, 392, 393 və 405-ci maddələrini rəhbər tutaraq, Məhkəmə kollegiyası

QƏT ETDİ:

Cavabdeh Y.I.nın apellyasiya şikayəti təmin edilsin.

Bakı Şəhəri Yasamal Rayon Məhkəməsinin 2(004)-540/2017 sayılı iş üzrə 03 avqust 2017-ci il tarixli qətnaməsi cavabdeh Y.I.ndan birgə nikah dövründə “Nissan X-Trail” markalı, 90-ST-658 dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobilin kreditinin ödənilməsinə sərf olunmuş 16295,35 manat pulun yarısının, yəni 8147,60 manatın alınaraq iddiaçı Q.R.na verilməsi hissəsində ləğv edilsin.

İddiaçı Q.R.nun cavabdeh Y.I.na qarşı birgə nikah dövründə əldə olunmuş “Nissan X-Trail” markalı, 90-ST-658 dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobilin tərəflər arasında bərabər paylara bölünməsi barədə iddiası təmin edilməsin.

Qətnamədən rəsmi qaydada verildiyi gündən 2 (iki) ay müddətində Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinə kassasiya şikayəti verilə bilər.

Sədrlik edən hakim **imza:**
Hakimlər **imzalar:**

Abiddin Hüseynov
Xəyalə Cəmilova
İsmayıl Xəlilov

Əsli ilə düzdür:
Hakim

Abiddin Hüseynov